

Slovenski
den v
Budimpešti
STR. 3

Dišalo je po
geseni
STR. 4

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 18. oktobra 2012 ☼ Leto XXII, št. 42

»Pesem pokaže dušo naroda«

»Kak se mladi ftiči včijo spejvati od starišov pa se nosijo kauli po svejti, tak se je ljudsko spejvanje gordržalo z generacije v generacijo. Nej je bilau nautlinov, samo melodijo so poznali, spejvali so tak, kak so tau od starišov doma ali v drugu krajinu čüli. (...) Ranč so nej zna-li, ka s tem ohranjajo kulturo, stare čase pa življenjsko mauč skupnosti. Spejvali so sami sebi takšoga reda, gda so koražni bili, pri deli, pri svetkaj, gda so k sodadžji šli, depa spejvali so te tō, gda so slabše volé bili...«

Gvüšno so nej lagve volé bili tisti lidgé v monoštrskom gledališči, štere je s temi rečami pozdravila sekretarka Zveze Slovencev na Madžarskem Gyöngyi Bajzek. Tisti zadvečerak je na »Srečanju ljudski pevcov in godcov« v Varaši gorstau pilo 10 skupin iz Porabja, Sombotela, Pešta pa s Slovenije. V imeni soorganizatorja Svetovnoga slovenskoga kongresa je navzauče na začetki pozdravo eške predsednik Slovenske konference SSK dr. Borut Korun, pa povōdo, ka sodelujejo pri prireditvaj Slovincov v drugu rosagaj, štere povezüje slovenska pesem. Ta prej pokaže dušo naroda.

V zadvečerskom programi smo čüli dosta veseli, depa dosta žalostni pesmi ranč tak. Sombotelske spominčice so se nutpokazale na priliko s pesmimi o mrtvom sodaki pa betežnoj materi, Ljudske pevke ZSM Monošter pa – štere spejvajo vküper že 20 lejt – s trejmi porabskimi nautami. Venak so najbole daleč

Na konci programa je bilau na odri više 60 pesmarov pa goslarov, steri so namesto ene spopejvali 3-4 slovenske pesmi

Gledalci, med njimi so bili člani Slovenske konference SSK tō

prišli pesmarge Ljudski pevcov Slovenskoga društva v Budimpešti, šteri eške samo menje kak dve leti vküper spejvajo, vsikdar pa donk pokažejo, ka etakši pojbov »nejga več«. Ljudski pevci in godci Porini pa počini so prišli iz edne vesnice nej daleč od prlečkoga Ormoža, pa so s fudami, lončenim basom pa lesenov škerjauv pokazali, kak je »Matjažek pujčeka klau«. Ljudske pevke ZSM Števanovci so s svojov mentoricev pokazale, kak leko edna vogrška melodija grata s slovenskimi rečami istinska porabska pesem (»Na brejgi trnina«), Ljudska pevška skupina Taščica KUD Rače pa je zaspejvala slovenske pesmi, brezi šteri prej nega Slovincov. Gorički lájkošov je nikomi nej trbōlo nutpokazati, so pá pokazali, kakša je šega na Goričkom, od štiri malo starejši moškov iz skupine Fantje od Male Nedelje smo pa leko čüli, ka eške itak vejo tak štiriglasno spejvati kak v legénski lejtaj. Ljudski pevci ZSM Gorenji Sinik so za tau srečanje s sebov pripelali bole žalostne pesmi, skuzé pa so poslušalcom za gvüšno dojpobrisali veseli, koražni pesmarge pa goslarage Kultur-noga društva godcev in pevcov Vinski bratje s Prekmurja.

Če rejsan so se pesmarge zgučali za edno vküpno pesem na konci, so nej pa nej steli dojz odra pri-ti. Više 60 lüdi je spejvalo edno slovensko nauto za drugov pa pokazalo, ka brezi pesmi rejsan nega slovenske duše.

Poslovna konferenca na Ptuju

Mednarodno povezovanje lokalnega podjetništva

Na pobudo Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu je 4. oktobra 2012 na Ptujskem gradu potekala poslovna konferenca z naslovom Medna-

generalni direktor Direktorata za gospodarsko diplomacijo na Ministrstvu za zunanje zadeve dr. Stanislav Raščan in v. d. generalnega direktorja Direkto-

agencija ZRS Bistra Ptuj ter Slovensko-nemška gospodarska zbornica, Ljubljana.

V popoldanskem delu programa so svoje delovanje in koristi, ki jih nudijo podjetnikom, predstavile tudi slovenske gospodarske organizacije iz Nemčije in zamejstva: Slovensko-bavarsko združenje z Bavarske, Slovenska gospodarska zveza iz Celovca, Alpsko-jadranski center iz Celovca, Zveza bank iz Celovca, Razvojna agencija Slovenska krajina iz Monoštra, Slovenska deželna gospodarska zveza iz Trsta ter Urad za Evropo z Reke. S strani slovenskih organizacij v zamejstvu je bilo izpostavljenno, da so pripravljene opravljati vlogo povezovalca med poslovanji iz Slovenije in sosednjih držav, saj je njihova prednost, da poznajo oba jezika, kulturo in delno tudi pravno zakonodajo. Gospodarske organizacije v Celovcu in Trstu to nalogo opravljajo uspešno že kar nekaj let in delujejo tudi kot Slovenska poslovna kluba.

Predstavile so se slovenske gospodarske organizacije iz Nemčije in zamejstva, med njimi tudi Razvojna agencija Slovenska krajina iz Porabja. Druga z leve Andreja Kovač, vodja agencije

rodno povezovanje lokalnega podjetništva.

»S poslovnimi konferencami smo na Uradu začeli delati na intenzivnem vzpostavljanju konkretnih vezi med slovenskimi gospodarskimi oz. podjetniškimi subjekti v zamejstvu in po svetu z domovino,« je dejal državni sekretar Matjaž Longar. V uvodnem nagovoru je državni sekretar Longar opozoril, da je v času krize potrebno iskati različne vzvode za izhod iz situacije, v kateri se je znašla Slovenija. »V tem času smo ugotovili, da obstaja še veliko neizkoriščenih možnosti, ne samo v zamejstvu, temveč tudi med Slovenci po svetu, zato smo si na Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu zadali nalogo, da izkoristimo te priložnosti. Poslovne konference so eden izmed pristopov k temu in to prakso bo Urad nadaljeval tudi v prihodnje,« je zaključil državni sekretar Longar.

Udeležence konference so nagovorili tudi predsednik Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu DZ RS Franc Pukšič, župan Mestne občine Ptuj dr. Štefan Čelan,

rata za regionalni razvoj in evropsko teritorialno sodelovanje na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo Marko Drogenik.

V nadaljevanju poslovne konference, ki se je udeležilo približ-

Poslovne konference se je udeležilo približno sto podjetnikov iz Nemčije, Avstrije, Madžarske in Italije

no sto podjetnikov iz Slovenije, Avstrije, Nemčije in Madžarske, so se poslušalcem predstavile gospodarske organizacije iz Slovenije: Japti - Javna agencija za podjetništvo in tuje investicije, Območna obrtno-podjetniška zbornica Ptuj, Območna obrtno-podjetniška zbornica Maribor, Štajerska gospodarska zbornica, Regionalna razvojna

Sledila je razprava o odprtih možnostih sodelovanja in morebitnih težavah na poti prodora na tuji oz. slovenski trg. Možnost predstavitve pa so imela tudi uspešna podjetja in podjetniki iz regije, zamejstva in zdomstva. Iz Porabja se je konference udeležil tudi Laci Domiter, lastnik in direktor podjetja Dometal v Monoštru.

Nove knjige

JOŽEF SMEJ: IVANOCYJEVA SKRIVNOST

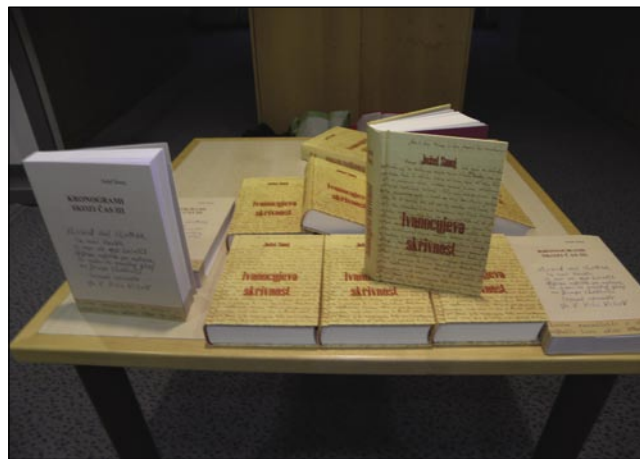
Škof v Mariboru dr. Jožef Smej, rojak iz Bogojine in vse od študija do današnjih dni povezan tudi s Porabskimi Slovenci, je avtor zgodovinskega romana *Ivanocyjeva skrivnost*. Kako je nastajal roman v daljšem časovnem razdobju kar 27 let, seveda s presledki, predvsem kdo je bil dr. Franc Ivanocy, pa tudi prevajalske in druge načrte, je škof Jožef Smej v izjemno sproščnem ozračju in na lepo obiskani prireditvi predstavil v murskosoboški Pokrajinski in študijski knjižnici. Po romanu *Po sledeh*

Direktor PiŠK Jože Vugrinec, murskosoboški škof dr. Peter Štumpf, podžupan mestne občine Jože Casar in avtor romana, škof dr. Jožef Smej, na odličnem obiskanem kulturnem dogodku.

zlatega peresa o župniku, pisatelju in prevajalcu Miklošu Küzmiču je to drugi obsežen roman o znani osebnosti, Francu Ivanocyju, župniku in narodnem buditelju v devetnajstem in dvajsetem stoletju, ki je večino življenja deloval na Tišini, rojen leta 1857 v Ivanovcih, umrl leta 1913 in na lastno željo pokopan ob starših v Kančevcih.

Avtor romana je na predstavitvi povedal, da je za Franca Ivanocyija prvič slišal šele leta 1941, ko je vstopil v bogoslovje v Sombotelu. To naj ne bi bilo presenečenje tudi zato, ker je Ivanocy deloval v slovenskem narodnozavednem duhu, zato so ga nekateri imenovali tudi »prekmurski Slomšek,« kar ni bilo po godu madžarskim oblastem. Doživljal je različne, celo

Roman *Ivanocyjeva skrivnost* avtorja dr. Jožefa Smeja

zelo hude obtožbe, zanj so se zanimali celo madžarski ministri, je povedal škof Jožef Smej, ki je na Ivanocyjevem simpoziju v Rimu leta 1984 sprejel obvezo, da napiše roman o pomembni osebnosti iz cerkvene in siceršnje zgodovine. »Zgodba je zelo zanimiva, tudi ljubezenska - in iz ljubezni se je rodil Franc Ivanocy,« je izpostavil avtor romana. Čeprav je imel priložnost postati škof, je imenovanje na očetovo željo odklonil in ostal vaški župnik na Tišini.

Dr. Jožef Smej je prevedel tudi roman Ferenc Móra, ki bo kmalu izšel pod naslovom *Zlata krsta*. Prevod je sicer star okoli 30 let, vendar si je Pomurska založba premislila in romana kljub napovedi tedaj ni izdala. Zakaj tako, prevajalcu - še - niso povedali.

Ernest Ružič

Slovenski den v Budimpešti

Slovensko društvo v Budimpešti že tradicionalno vsako leto oktobra pripravi slovenski den. 6. oktobra smo letos te den organizirali. Kak

vsigdar čaka, guči z nami. Vsi smo sestre in bratje, če smo Slovenci ali Madžari. Bog je za vse nas trpo, mrau na križi pa od smrti gori stano.

Pri meši, stero je slüžo dekan, odranski župnik Lojze Kozar, smo poslüšali trno zanimivo predgo

vsigdar, smo zdaj tö začnili s slovensko mešo, darüvo go je dekan gospod Lojze Kozar.

Na slovenski den smo pozvali na povratni obisk Slovensko društvo Triglav iz Subotice/Szabadka. Mi smo lani bili pri njej na pevskem srečanju, zdaj pa oni pri nas. Poten je bijo naš gost pevski zbor Avgust Pavel z Gorenjoga Senika, ka so oni spejali pri meši.

Slovenska meša je bila v cerkvi sv. Ane na trgi Batthyány v pau štrtoj vöri. Darovao go je gospod Lojze Kozar. Nauveféle predga je bila, navčili smo se nika lejpiga. Cerkevno abecedo. Nej cejlo, samo tri črke. Ka je A-amen. Gda se prikrižimo povemo: Amen. Gda dühovnik predga, na konci povej amen. Molimo, na konci povejmo amen. Gda izpovemo vero, povemo amen.

B – Bog. Ime Bog je najbolje sveto ime. Židovje so namesto ime Bog pravili: Gospod, Sveti, Vsemogočni. Bog je sam pravo, ka je pa kakšen je. Brez Boga smo nika nej. Naša naloga je, da ga vörvamo, molimo, spunimo njega zapovedi.

C – Cerkev. Tü mislimo na cerkev, gde so nas krstili, na domanjo cerkev, gde smo bili pri prvi spauvedi, fermi... Cerkev je sveti kraj, gdej se srečamo z Bogaum. Bog nas tü

Tak smo spoznali tri črke cerkvene abecede. Vsakšo nedelo je potrebno stopiti v cerkev. Sakši den moliti, s tem Bogi pokazati čast.

Pevci budimpeštanskoga zbora so spejali pod vodstvom Orsolye Kovács Zadori

Po tej lejpi meši smo se pelali z avtobusi gori na brejg, na Rózsadomb, to je II. okrožje in se tam nahaja Veleposlanštvo Republike Slovenije. Večkrat mamö tü programe, če nas je veliko, nam gospa veleposlanica Darja Bavdaž Kuret da mesto za praznovanje. Tü je bijo kulturni program pa prijateljsko srečanje. Goste in navzoče je pozdravila podpredsednica društva Agota Merkli Kállay, med njimi veleposlanico Darjo Bavdaž Kuret, Miloša Kureta, vse sodelavce veleposlanštva, poten pa predsednika Društva

Triglav Igorja Raceta, sekretarko Zveze Slovencev na Madžarskem Gyöngyi Bajzek in vse navzoče.

Na programi je prvič nastal zbor Slovenskega društva Triglav pod vodstvom Diane Miskolczi. Spejali so pet pesmi. Največ ploskanje je dobila pesem V tihi noči... Čudovito so spejali. Dirigentka pa je pela solo. Tudi ona je požela veliko ploskanje.

Drugi so bili Gornjeseničani, peli so pod vodstvom Cirila Kozarja. Spejali so štiri pesmi. Nam se je najbola vidla pesem Tam kje sem jaz doma... Zelo lepo so spejali.

Naši pevci so bili slednji. Spevale so pod vodstvom Orsolye Kovács Zadori. Na fudi pa njej spremlja Hugo Čerpnjak. Vsi so pravli, da lepo spejvajo naši tö, pa je zbor samo leto pa pau star.

Vse je štrmelo! Velko ploskanje, gratuliranje.

Podpisana, predsednica Irena Pavlič, sem se zavalila gospej veleposlanici za lepo mesto zato, da leko naš slovenski den svetimo na veleposlanštvi. Počasčeni smo bili. Zavalila sem se gospodi

Pri slovenski meši je spejvo Pevski zbor ZSM Avgust Pavel, je pa nastopo v kulturnom programi tö pod vodstvom Cirila Kozara

Kozari za lepo mešo, za lepo pridigo. »Bog Vam plati, Bog naj Vas blagoslovi.« Iz srca se zavalimo za pozdrave, stero so nam poslali soboški škof dr. Peter Štumpf. Počasčeni smo bili v cerkvi, da so tou povedali gospod Kozar. Gospod Kozar nam je podariu več slovenskih knjig, med njimi knjigo Premakljivi svečnik, ki jo je napisau Lojze Kozar, st. Jo že poznamo, ker smo v vogrskom prevodi knjigo kúpili v Somboteli V imeni društva se za knjige lepo zavalimo.

Pesem je most, ki različnost spaja, je studenec, ki žejo gasi. Sonce, ki gore ledene odtaja, roža, ki naše življenje krasi. Tudi naša pesem je takšna bila za nas. Kaj je domača pesem? Domača pesem je zrasla iz naših src, kot najlepše rožice, strgane v

pušliček z našoga srca. Bodi mo ponosni na našo domačo pesem. Dočas se bo v Porabji oglasila domača pesem, tam bodo živeli Porabski Slovenci. Dočas se bo v Sobotici oglasila slovenska pesem, bodo tam živeli Slovenci. Upam, da tau vala za Slovensko društvo v Budimpešti tö, dočas de se pri nas spejala domača porabska ali druga slovenska pesem, mo še tü tö Porabski Slovenci. V imeni Slovenskega društva vsem trem zborom iz srca gratuliramo. Želimo dalje dobro delo, veliko uspehov in dalje dobro sodelovanje. Sledil je prijateljski večer. Malo smo se okreščili, jedli in pili, potem peli, se veselili do poznega večera.

Gornjeseničani so pozno potovali domau, s člani Društva Triglav smo še po večerji šli na Citadelo. Drugi den, v nedelo je biu ogled mesta. Bili smo na Gradi, v baziliki, mimo smo se peljali trga Herojev, zaradi maratona tam nismo se mogli staviti. To je biu naš slovenski den letos, Vüpamo se, da tüdi drugo leto ga bomo priredili.

Tej edni so nej mogli taknjati spejvanje, tak so se dobro počütili

Zadnja pesem je bila skupna, in tau Lejpa naša domovina. Bilo je enkratno, čudovito.

Potem sem govorila o tem, kaj je pesem. Enkrat sem to nekje štejala:

I.P.

OD SLOVENIJE...

Vlada namerava krčiti sredstva za javni sektor

Vlada je sprejela predlog proračunov za leti 2013 in 2014 in javnost razburila z napovedjo znižanja sredstev za stroške dela v javnem sektorju za pet odstotkov ter zvišanja davka na dodano vrednost za nekatero blago in storitve. "Javni sektor je treba prilagoditi tistemu, kar je naše gospodarstvo realno zmožno sfinancirati," je načrtovani rez v javni sektor pojasnil finančni minister Janez Šušteršič. Na načrtovane reze oz. napovedano znižanje mase za plače so se ostro odzvali sindikati javnega sektorja. Komunalne storitve, uporaba športnih objektov, časopisi in revije, hrana za male živali, storitve čiščenja oken, frizerske storitve ter cvetje ne bodo več obdavčeni z znižano stopnjo DDV, temveč se bo davek odmerjal v višini 20 odstotkov. Tudi za ukrep je naletel na ostre odzive, tako so denimo novinarska združenja vlado pozvala, naj ne zviša DDV za časopise in revije. Leta 2013 se bo sicer v proračun steklo 8,5 milijarde evrov, odhodki pa bodo znašali milijardo evrov več. Proračunski primanjkljaj bo tako znašal do 2,9 odstotka BDP.

V Sloveniji so se mudili guvernerji Evropske centralne banke Slovenija je kot prva od novih članic EU gostila sejo sveta Evropske centralne banke (ECB), ki je minila brez presenečenj. Predsednik ECB Mario Draghi se je ob tej priložnosti sestal s premierom Janezom Janšo, s katerim sta govorila tudi o ukrepih, ki jih namerava Slovenija izvesti do konca leta, da bi izšla iz nevarnih voda. Janša je po srečanju z Draghijem ocenil, da ima Slovenija vse potenciale za to, da sama najde pot iz težav, a mora za to izvesti pet nujnih ukrepov. Urediti moramo javne finance in znižati proračunski primanjkljaj, stabilizirati moramo bančni sistem, resno moramo pristopiti k prestrukturiranju državnega dela slovenskega gospodarstva, do konca leta pa moramo sprejeti tudi reformi trga dela in pokojninskega sistema, je naštel premier.

Če pride gesen, te se v Slovenskom daumi v Varaši pripravi program z naslovom *Barve in radosti jeseni*, steri je letos biu 6. oktobra. Letošnji organizatoriki sta bili Slovenska zveza pa restavracija in hotel Lipa. Maloštera prireditvev privabi telko mlajšov pa mladi držin v Slovenski daum kak ranč ta. Zadvečerka v dvej vöri je že bilau na travi puno mlajšov, steri so pakirali na staule vse tisto, ka so doma pripravili. Letos je tak bilau razpisano, ka morajo ekipe (csapatok), stere se zglasijo na tau tekmovanje, pripraviti *stršilo* pa

Monošter, 6. oktober: Barve in radosti jeseni

farbe pa pauve geseni: zelene, žunte, rdeče tikvi, svejtko ridjavo listje, zamazano bejlo kukrčno bildje, kmično rdjave kostanje, posušene tikvine goštjice. Z ednoga staula so se smedjali med brdinje skriti

Dišalo je

na Črnka nej vnaučalo segniti po glasbenoj škeri pa zašpilati lejpe goričke pa porabske naute. Ekipe, bilau ji je petnajset, so flajšno delale. Iz gorenjeseničke šaule so prišle tri ekipe, iz števanovske

prireditve *Gyöngyi Bajzek* se je trno veselila, ka sta se letos zglasili dve ekipi iz Slovenije tö, mlajši iz šaule v Kuzmi pa mlajši iz mačkovske podružniške šaule.

Kauli pau tretje, tretje vöre je stalo na dvorišči Slovenskega kulturnoga pa informativnoga centra več strašil kak na najvejši njivi. Ništrna strašila so bila prava »porabska«, kakše so postavljali gnauksvejta starci, ništrna so bila, kak če bi vöstupila s kakše risanke ali mlašečoga filma, pri vsej se je pa vidlo, ka so dosta delali z njimi. Pa ka ne pozabim, bila so tudi »živa« stršila. Žirija (cvetličarka Mojca Pelc, receptorka Aniko Čičai pa tekstilna kreatorka Anita Simon Dávid) je skrbno vse poglednila pa se je enoglasno odlaučila o tom, sto de prvi. Najlepšo stršilo so napravili šaularge iz Kuzme, oni so za prvo

Mlajši iz Kuzme s svojo leranco Jožico. Dobili so prvo mesto za stršilo.

Za dobro volau so skrbeli Gorički lajkoši

gesenske dekoracije, aranžmaže. Eden od pogojev je bijo, ka naj se pri tom ponüca vse, ka se najde v naravi; v graci, na travniki, v gauški, na njivi... Etak smo pa na staulaj leko občüdovali rejsan vse

friški grbanji, z drugoga grauzdje med lejpmi rdečimi djabkami... Dapa smedjali pa dobre vole so bili udeleženci tö, ka so se vesele pesmi Gorički lajkošov daleč čüle. Njim se je pod vodstvom Stanko

Mlajši so trno čakali, naj zvejo, sto je grato najbaukši

je prišlo 6 ekip, varaško šaule je zastopala ena ekipa. Letos so prišli mladi tö, ekipa gimnazije Vörösmarty, ekipa srednje strokovne šaule Béla III. pa ekipa Folklorne skupine Sakalovci. Organizatorika

mesto dobili nagrado Term Monošter, karte za kopanje. Prvo mesto za najlepšo gesensko dekoracijo je pa dobila ekipa »Gospočke tikvi« iz šaule na Gorenjom Seniki. Za nagrado je poskrbela restavracija

Komisija je vse skrbno poglednila

Živa stršila so se najbolje vidla publikii

po geseni

Lipa, dobili so bone za obed ali večerjo. Žirija je vödala eno ejkstra nagrado, tau je dobila ekipa »Bučke« iz števanovske šaule. Leko so pa svoj glas dali ekipam gledalci tö, sterin se je najbola vidla ideja

precedili. Za nagrado (jutalom) so leko telko mošta spili, kelko je v nji šlau. Če so pa že pili, so lačni tö gratali, zatok so je v restavraciji čakale palačinte. Dapa zdaj je nej tak bilau kak doma, ka »pojmo

Gda so se mlajši posladkali, so šli v delavnice, gde so s pomočjavu starejši leko napravili kakšne gesenske okraske (dísz) za domau. Tü se je pokazala fantazija tö. Gratali so lejpi gesenski vejnci na dvera,

... DO MADŽARSKE

Zasedanja Madžarov v zamejstvu in v diaspori

Prejšnji teden sta zasedala oba sveta Madžarov, ki živijo zunaj meja R Madžarske. Svet Madžarov v diaspori je imel drugo zasedanje, kajti ustanovljen je bil šele lani. Najpomembnejše sporočilo njegovega zasednja je, da se organizacije, združene v tem svetu, strinjajo, da bi Madžari, ki živijo v diaspori, na naslednjih parlamentarnih volitvah glasovali po pošti. Svet, ki združuje zamejske Madžare, je zasedal enajstič. Na MÁÉRT-u je premier Viktor Orbán poudaril, da se Madžarska ne misli odpovedati svoje odgovornosti, ki sega preko državnih meja, kar vsebuje tudi osnovni zakon (ustava). Tudi v sedanjem težkem gospodarskem in evropskem položaju bo država podpirala organizacije zamejskih Madžarov, delno zato, da bi bile uspešnejše, delno zato, da bi učvrstile stike, ki jih povezujejo z Madžarsko. Predsednik stranke socialistov je predlagal, naj se v sklepni izjavi zasedanja zapiše, da morajo pri podelitvi sredstev sodelovati tudi same zamejske organizacije. Novinarjem je povedal, da so ga številni voditelji zamejskih organizacij seznanili s tem, da delitev zamejcev škoduje narodu. Zato si želijo, da bi se v izjavi deklariralo, da je nacionalna politika nadstrankarska in ni prav, če politika eksportira notranjepolitično razdeljenost.

Nekaj predhodnih podatkov lanskega popisa prebivalcev

V zadnjem desetletju je za več kot 200 tisoč upadlo število ljudi na Madžarskem, v državi živi 9 milijonov 982 tisoč prebivalcev. Za kakih 250 tisoč je manj otrok kot pred desetimi leti in za kakih 245 tisoč je več ostarelih. Naraslo je tudi število žensk, le-teh je za 550 tisoč več kot moških. Temeljite spremembe so se zgodile tudi v družinah. Upadlo je število družin, medtem pa je naraslo število gospodinj. V vsakem tretjem gospodinjstvu živi en sam človek. Hkrati se je popravila izobrazbena struktura prebivalstva, to velja predvsem za žensko populacijo. Lani je živelo za kakih 200 tisoč več diplomiranih žensk v državi kot moških.

Vidite, mlajši, tak se sok dela

Na delavnici je vsakši leko napravo zasé kakšen gesenski okras

(ötlet) o živi stršilaj, v stere so se oblejki dijaki Srednje strokovne šaule Béla III.

Lejpi tau programa so pripravili sodelavci *Razvojne agencije Slovenska krajina* pa porabski sadjarge, steri so meli v okviru projekta »Upkač« delavnice. Na njini razstavi so se mlajši pa starejši leko spoznavali s sortami djabok, stere so gnauksvejta rasle po stari (viski) djablana, dapa pokazali so nauve sorte tö, stere zdaj pauvajo porabski sadjarge. Na terasi je zadišalo po grauzdjomom čaji, ništrna deca je kumik čakala, ka bi se sküjo. Najbole se je pa mlajšom dopadnilo, ka so vidli, kak se preša djabolčni mošt. Dapa nejsa samo gledali, liki so flajсно pomagali tö djabke so stučli, prešo so punili pa prešali, sprešani mošt so v gläze

Od sakalovske folklore so prišli stariške pa mlajši tö

gejst«, pa je vse na stauli. Mlajši, če so steli gesti, so mogli pomagati pa si palačinte sami napuniti, namažati. Nadevi (töltelek) so nas tö na gesen spominali, bili so napravljeni iz marmelad, orejov, maka.

okrasi na stole, dapa ene tikvi so ranč tak vögledale, kak če bi se gausenca sükala, zatok so rejsan tau iz nji napravili.

Flajnsni mali prsti so delali v delavnici pri Iluš Dončec tö, stera je

pripravljala, rauže, bábe pa druge figure iz kukrčnoga lupinja. Takše lejpe, ka bi je leko odavala v strojkoli bauti za suvenir. Škoda, ka smo mi, Slovenci nej bole podjetni (vállalkozó kedvűek), nekak drugi bi s tauga že biznis napravo.

Baugi vala, vrejmen je tö vözdržalo, dež se je samo te vlejo, gda smo že vsi pod strejov bili. Slovenski dom se je pomalek prazno, na veseli zadvečerek so spominale samo ništerne figure (ded pa baba) stere so ostale za okras. Ka je bilau najbola za povalit, ka je z mlajši prišlo dosti starišov tö, mladi starišov, steri so leko vidli, ka se njina deca lepau majo. Mogauče de tau za motivacijo, ka pridejo na druge programe Zveze tö.

Marijana Sukič
Foto: Karči Holec

Razstavo je pripravila RA Slovenska krajina v okviru projekta »Upkač«

Iluš Dončec dela lejpe figure iz kukrčnoga lupinja

Materni gezik ne more pozabiti

14. septembra, gda so na Gorejnjom Seniki srečanje meli tisti, šteri so od leta 1949 do leta 1957 tū v šaulo odli, je Irinka Škaper (Kalcina) iz Budimpešte tō med njimi bila. Kak dosta mladi tistoga reda, ona je tō za volo dela ūšla kraj od dauma. Kak je ta prišla, ka vse se je znjauv zgaudilo tej 55 lejt, de nam od tauga parpovejda.

- Irinka, kak ste zvedli, ka te meli tau srečanje?

»Tau je tak bilau, ka ge tō dobivam Porabje, pa sem vidla eden stari kejpa na zadnjof strani. Gda bola skrrej poglednam, te vidim, ka sem ge tō na kejpji, zato sem se včasim spoznala, ka taši štrikaš niške nej emo zvūn mene. Moja mama so angora zavce meli, pa gda so kosminje dojvrezali, te so oni tau parpreli, pa s tauga so nutra v štrikaš naprajli taše štrafe. Tak sem se ge spoznala pa tapreštejla, ka nas zovejo na srečanje. Tam so pisali telefonsko številko, štero sem gorpozvala, pa te tak sem se leko zglasila. Tau je mena tak dobro spadnilo, ka se leko srečam s sošolci, zato ka dosta je taši, štere sem že več deset lejt nej vidla.«

- Irinka, ka ste vi delali potistim, gda ste zgotauvili šaulo?

»Doma je nej bilau nika dela, v šaulo si samo v Varaš leko odo, dapa pejški, zato ka te je eške nej bilau avtobusa. Vleti sem na állami gazdaság (državno posestvo) ojdla delat, vzimi sem pa doma bila, pa tistoga reda sem začnila v zbori spejvati tō. Za dve leti sem v Budimpešti najšla šaulo za medicinske sestere, pa te sem taodišla.«

- Iz vesi, zvūn vas, je eške tō ūšo v Budimpešto?

»Te, gda sem ge ūšla, te niške nej, zato ka moja botra, štera se je v Budimpešti držala, je v novinaj najšla tau šaulo, pa tak sem se te samo ge glasila od tec za medicinsko sestru.«

- Nej je bilau težko tū njati

rojstvo ves?

»Nej je bilau težko, zato ka sem ge tak mislila, ka gda zgotauvim, te nazaj pridem v Sombotel ali v Varaš delat, dapa nej je tak bilau. Zato, ka gda sem tau šaulo zgotauvila, te sem eške v gimnazijo ojdla,

mate?

»Edno sestru pa tri brate mam. Sestra v Slovenskoj vesi živé, eden brat v Ajki, drugi v Mosonmagyróvári, tretji pa v Meriki.«

- Ka mislite, zaka je vsakši kraj z daumi odišo?

»Tau je samo zato bilau, ka nej bilau dela, ovak bi nas več doma ostalo, dapa zato smo vsigdar vōrno domau ojdli k starišom.«

- Kak ste se leko vcujzeli k tau-ma, ka ste z male vasi v velki varaš prišli?

»Tau ranč ne morem tapovedati, zato ka je tau mena spoj naleki šlau. Vejš, tau je tak,

človek se k dobroma vsigdar bola naletja vcujzeme. Srečo sem mejla, ka so me goravzeli za medicinsko sestru, zato ka ovak bi nej odla po Pešti. Petstau se je

Irinka Škaper (Kalcina)

potistim sem se pa tak spoznala z možaum. Oženila sva se pa od tistoga mau v Budimpešti živem.«

- Odite kaj domau?

Šaularge (nekdenešnji) s sterimi je Irinka na Seniki v šamlo odla, so se dugi lejtaj srečali

»Dostakrat, vsakšo leto dvakrat, trikrat, gda so pa eške mlajši mali bili, te pa bilau tak, ka na cejli mejsec smo prišli pa smo pomagali ati pa mami. Žau, ata je že mrau, mama eške živé, ona je zdaj 97 lejt stara, pa v Slovenskoj vesi pri sestri se drži.«

- Kelko bratov pa sester

potistim pa vanej pri paderi.«

- Kak medicinska sestru dosta betegov, betežnikov ste vidli v špitalaj. Gda ste domau šli, leko ste tau vse tapozabili pa nej mislili na-tau?

»Mujs je bilau pozabiti, zato ka tau ovak ne moreš delati, nika sem nej nesla tavō, pa ranč tak nutik tō nej bilau slo-baudno prinesti.«

- Vi ste tau radi delali?

»Prvin kak bi v Pešt odišla, sem k erdészeti (gozdno gospodarstvo) ojdla delat, tisto je žmetno bilau, vleti vraučé vzimi pa mrzlo. Gnauk gda me je zeblo pa sem rokajce gorvzela, ka je bila brigadvezetō (delovodja) tau prajla, ka če sem taša aklava, te aj v Pešt dem v edno pisarno delat. Kak medicinska sestru spoj rada sem delala, dapa tak mislim, ka tau ovak ranč ne moreš. Z betežniki delaš, šteri bolezen (bolečine) majo, dosta taši je bilau, šteri so ranč vō iz postele nej mogli, kak bi tau delala samo tak ka mujs.«

- Nej vam je žau, ka ste nej doma na Seniki ostali?

»Nej mi je žau, spoj pa zdaj, gda je človek že starejši. Ne vejim, kak bi bilau, če bi mi zdaj trbelo gora na Grbenšček titi pejški. Prvin, gda sem mlada bila, te sem ranč vpa-met nej vzela, na den večkrat sem gor pa dol letejla, zdaj bi tau več nej šlau. Drūgo pa tau, ka v Budimpešti sem zato več prilike mejla, kak če bi tū na Gorejnjom Seniki ostala.«

- Gda ste v Budimpešto odišli, tam ste se srečali kaj s Slovenci?

»Gnauk je bilau, ka na pauti nekak me je za rokau zgra-

bo, pa me pito, če sem ge nej Kalcina Irinka. Vejš, kak fajm je tau mena bilau, ka sem se z ednim domanjim leko srečala. Te eške nej bilau nej društva pa nej nerodnostne samouprave, pa časa tō nej, zato ka sem delat ojdla. Zdaj dve leti, ka odim v tau slovensko društvo, ka v Pešti mam, tau je fejt dobro gé. Malo se leko slovenski pogučavam pa leko spejvam v zbori tō. Mauž je Vogrin, tak ka z njim sem nej mogla gučati, pa z dvōma pojbi tō nej, ka ne vejta slovenski.«

- Kak tau, ka ste nika nej pozabili slovenski, tak gučite, kak če bi eške zdaj na Seniki živeli?

»Tašo ne guči, materni gezik človek ne mora pozabiti. Materni gezik samo tisti pozabi, šteri pozabiti šké, šteri nej, tisti kakkoli dugo de kraj od dauma pa de znau. Moj brat je štirideset lejt biu v Meriki, gda je najprvin domau prišo. Ge ga pitam: »Ti, Pištak, kak vejš ti eške tak lepau slovenski gučati? Vejš, ka je on mena na tau pravo. Mam enga psa, pa ge s tistim vsigdar slovenski gučim, zato sem nej pozabo.«

- Dosta lejt ste že v Budimpešti, dapa tak mislim, ka gda se vam senje, dostakrat ste doma na Seniki, nej?

»Sploj dostakrat je tak, ka v senjaj doma odim, tašoga reda k meši demo, v krčmau plesat ali doma kaj delamo, pa vse je tak korážno.«

Irinka, leko ka vam je v Pešti lakejši biu žitek kak tū na Gorejnjom Seniki, dapa tak mislim, ka vašo srce vas eške gnesden domau vleče.

Karči Holec

SLOVENSKA MEŠA

Slovenska maša v varaški

baročni cerkvi bau 21.

oktobra v 16. vōri

PRIPOVEJSTI VESELOGA FUDAŠA

Skur niške je nej vedo, kak se zové. Vsikši pa ga je pozno. Skur niške je nej vedo, kelko je star. Vsikši je samo vedo, ka je na toum svejti. Skur niške je nej sejdo, gda je svoje fude raznok potegno. Skur niške je nej vedo, kak dolgo že igra. Niške pa je nej sneni grato, gda je začno pripovejdati svoje prpovejsti. Leko, ka so se za istino zgodile, leko pa, ka nej. Depa, vsigdar ostanejo prpovejsti veseloga fudaša.

Rouža iz papejra

Že je skur bejla bila. Samo je eške veseli fudaš vedo, kakšno farbo je mejla.

»Ja, rdeča je bila. Bila je rdejča kak najbolje rdeče, ka si stoj leko zbrodi. Depa, moja je ostanola. Drugi že davnik več nega,« jo je poubožo.

Je boužo svojo roužo iz papejra, nut djano v njegve fude. Po tistom je po svojoj staroj šegi pogledno nikan daleč. Ta daleč, kak bi tam vido, kak je tou bilou.

»Kak vsikši vözraščeni pojep, sam mogo k soldakom oditi. Ge pa moje fude sva cejli mejsec koulikvrat ojdla. Vsikši je škeu muziko meti, ka je sloboud od svoji domanji gemau. Ka je mali, ka mi ne vörvleš?!« je nej najbolje čemerno po-

gledno pojbiča, steri njemi je leko rejsan nej vörvo.

»Tak je bilou v tisti časaj, nej pa gnes! Indasvejta je pojep nej biu možak, če je nej soldačijo slüžo. Ti, mali, tou nigdar ne zaodi,« njemi je eške z rokou šou prejk vlasi. »Kak, sam povedo, tou je cejli mejsec trpelo. Vsakšomi sam igro, vsakšomi sam šou na dvour, samo sam sebi nej. Ja, tak je tou, kovačova kobila je vsigdar bousa gé. Pa je dun prišo slejgen večer. Kak de trbelo na dugo paut. Edni so me eške prosili, naj njim pridem muziko držat. Doj sam pravo, vej pa dun ne morem samo tak od douma titi. Doma mi je moj oča samo eden mali tanač

dau. Pravo mi je, naj se tak ravnam, ka gvüšno domou pridem. Moja mama je nika nej prajla. Iz farbasti papejrov mi je roužo delala. Ka je mali, ka mi znouva ne vörvleš,« si je tistoga pojbiča na kolena vzeu. »Zdaj pa me poslušaj do kraja. Kak sam pravo, inda je bila bole rdeča od najbolje rdečoga. Mama mi jo je napravila iz papejra. Gda sam zazranka stano, sam šou na paut. Prva sam na poštijo stoupo, mi je tou roužo djala v lüknjo za gombo. Aj ti srečo nosi, mi je eške prajla. Tam na poštiji smo podje pomalek vküper prišli. Vsikši je emo kak ge, klinčec nut djani. Kak ge, sam pravo, depa, moja rouža je bila iz

papejra. Pojdje so me gledali, kak bi nej vse najbolje vredi bilou. Vsi so meli žive klinčece, samo moj je biu iz papejra. Na, tak smo odišli k soldakom.«

»Pa ste nazaj prišli tö?« ga je pito pojbič na njegvi kolenaj.

»Kak bi nej nazaj prišo? Vej me pa vidiš, kak eške gnesden ojdlim koulivrat po svejti pa vlečem té svoje fude. Pa nej samo tou, ka sam ge nazaj prišo. Z meuv je nazaj prišla ta papernata rouža od moje mame tö. Istino, ka je zdaj že bole bejla, kak pa rdeča, depa, dun. Vaj, tisti klinčecke od tisti pojbov so povejnoli, so na nikoj prišli. Samo moj je ostano. Rejsan, ka je bole bejli, kak pa rdeči, depa,

dun. Leko, ka ranč zavolo njega ge eške vsigdar po tom svejti lidam s svojo muziko veseldje delam. Leko ali pa nej. Gvüšno pa je tou, ka je eške vsigdar z meuv. Istina, ka je že bole bejla, kak pa ...

Neje zgotouvo, ka je škeu prajti. Pojbič na kolenaj njemi je v rejč segno.

»Ja, vejn! Kak pa rdeča! Depa, kak tou, ka nigdar doj s fud ne spedne?«

»Tou pa ge ne vejn. Tou njou moraš pitati, če ti kaj od toga vej prajti,« se je na velke smedjau veseli fudaš pa že začno vlejčti svoje fude.

Vdaro je edno takšno veselo. Njegvi papernati cvejt više fud pa je pleso tam gor, skur kak bi živi biu.

Miki Roš

Petanjci: Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija

LITERARNI NATEČAJ »MOJ OGRAČEK«/MOJ VRT

Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija je skupaj z Zavodom Republike Slovenije za šolstvo,

spominov in tovarištva na Petanjcih povedala Irena Kumer, so k sodelovanju povabi-

dr. Anton Vratuša, ki je povedal, da je prekmurska beseda »ograček« spodbudila mlade k razmišljanju o najrazličnejših temah, iz prispevkov pa se kaže iskrenost, iskrivost in ustvarjalnost.

»Zmagovalci ste vsi sodelujoči« je povedal slavnostni govornik, bivši minister za Slovence v zamejstvu in po svetu akademik dr. Boštjan Žekš in pristavil, da je bila tema lepa, o njej pa razmišlja vsak po svoje, eni govorijo o notranjem vrtičku, drugi o zunanjem, zato je tema neizčrpna. Boštjan Žekš je izrazil prepričanje, da so pomurske – politične – lastnosti za zdaj pozitivne, brez preprirov, zato bi jih kazalo prenesti v ostali, razdeljeni del Slovenije.

Med osnovnošolci so najboljša besedila napisali: Ana Trstenjak, Filip Dora, Melanie

Horvat, Nina Grah in Naja Bellec; med srednješolci pa Doris Horvat, Klara Copot, Jana Žnidarič, Nina Mladenovič in Anja Micevski. Priznanja in zahvale sta podelila dr. Boštjan Žekš in predsednik

in dijaki, pel je mešani pevski zbor Mavrica iz osnovne šole Tišina, za konec programa so nastopili s plesno točko Špic polka otroci iz vrtca Plavček pri Osnovni šoli Tišina in navdušili številne obiskovalce, ki

Academik dr. Anton Vratuša je izbral temo Moj ograček/Moj vrt, prebral tudi vseh 42 tekstov in izrazil zadovoljstvo z razmišljanjem in pisanjem mladih.

območno enoto v Murski Soboti, tretjič za osnovnošolce in dijake razpisala literarni natečaj na temo »Moj ograček«/Moj vrt. Kot je na razglasitvi rezultatov v Vrtu

li vseh 38 pomurskih osnovnih šol in 8 srednjih šol ter dobili 32 prispevkov osnovnošolcev in 10 prispevkov, ki so jih napisali srednješolci. Idejo za temo je dal akademik

Obiskovalce so z ljudsko Špic polko navdušili otroci iz Vrtca Plavček pri Osnovni šoli Tišina.

Uprave UŠDF Ernest Ebenšpanger. Odlomke in nagradnih del so inerpretirali učenci

so se v lepem jesenskem dnevu udeležili prireditve.

E.Ružič

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO, OTR. ODD., 10.20 BISERGORA: LETNI ČASI, LUTK. NAN., 10.35 PROFESOR PUSTOLOVEC, POUČNA ODDAJA ZA MLADE, 10.55 DEBORAH, DOK. FILM, 11.10 DEKLICA IN PLEŠOČI KONJI, KRATKI FILM, 11.25 V DOTIKU Z VODO, AVSTRAL.-NEMŠ. NAN., 12.00 POROČILA, 12.05 PANOPTIKUM, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 POGLEDI SLOVENIJE, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 KAJ GOVORIŠ? = SO VAKERES?, ROMSKA ODDAJA, 16.00 NENAVDAJE IN PRISMUKNJENE ŽIVALI, DOK. SER., 16.05 VREMENSKE UGANKE, DOK. NAN., 16.10 MLADI LEONARDO, ANG. NAD., 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETHI, 17.15 DOBRA URA, 18.00 INFODROM, 18.05 DOBRA URA, 18.35 RISANKA, 18.45 DOBRA URA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 NA ZDRAVJE!, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 POLNOČNI KLUB, 0.15 KAJ GOVORIŠ? = SO VAKERES?, ROMSKA ODDAJA, 0.30 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.20 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.45 INFOKANAL

PETEK, 19.10.2012, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 ZABAVNI INFOKANAL, 10.30 DOBRA URA, 12.00 DOBRO JUTRO, 14.20 BURKEŽ PAVLIHA, DOK. FILM, 15.15 OSMI DAN, 15.45 PRISLUHNI MO TIŠINI, 16.10 ISTRA SKOZI ČAS, DOK. SER., 16.45 ŽOGARIJA, 17.15 MOSTOVI - HIDAK, 17.45 ČRNO-BELI ČASI, 18.05 ALPE-DONAVA-JADRAN, 18.35 KNJIGA MENE BRIGA, 19.00 TISTA LEPA LETA, DOK. FILM, 20.00 TEMPLARJI - BOJ DO POSLEDNJEGA DIHA, DOK. ODD., 20.50 PLATFORMA: INDUSTRIJSKO OBLIKOVANJE, 21.20 RESTAVRACIJA RAW, IR. NAD., 22.20 IZDAJALEC, AM. FILM, 0.10 POT V GUANTANAMO, ANG. FILM, 1.40 ZABAVNI INFOKANAL

SOBOTA, 20.10.2012, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 7.00 BESEDI NA SLEDI: ANTON TOMAŽ LINHART, ODDAJA ZA GLUHONEME, 7.30 RADOVEDNI TAČEK, ODDAJA ZA OTROKE, 7.40 ODDAJA ZA OTROKE, 8.10 BIBA SE GIBA, RIS., 8.30 STUDIO KRIŠKRAŠ, 8.55 RIBIČ PEPE, POUČNA NANIZANKA, 9.20 FIRBCOLOG: O PODMORNICAH, SOLI IN ZOBNIH LUKNJAH, ODDAJA ZA OTROKE, 9.40 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 10.25 MALTEJEVA NOVA ŠOLA, DOK. FILM EBU, 10.40 POLNA HIŠA ŽIVALI, IGR. NAN., 11.20 KINO KEKEC: SUPERBRAT, DAN. FILM, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.25 TEDNIK, 14.25 SLOVENSKI MAGAZIN, 15.00 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 15.25 NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR, 16.00 POST - NOVA OBLIKA ZDRAVLJENJA?, DOK. ODD., 17.00 POROČILA OB PETHI, 17.15 SOBOTNO POPOLDNE, 18.30 OZARE, 18.40 RISANKA, 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.00 MOJA SLOVENIJA, DRUŽINSKI KVIZ, 21.30 MATI IN HČI, AM. FILM, 23.40 POROČILA, 0.10 MARIBOR 2012, EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE, 0.30 OGLAŠEVALCI, AM. NAD., 1.20 POST - NOVA OBLIKA ZDRAVLJENJA?, DOK. ODD., 2.10 OZARE, 2.15 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 3.10 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 3.30 INFOKANAL

SOBOTA, 20.10.2012, II. SPORED TVS

9.45 SKOZI ČAS, 10.00 POGLEDI SLOVENIJE, 11.25 SLOVENSKI UTRINKI, 11.50 UNIVERZA, 12.15 OSMI DAN, 12.45 PLATFORMA: INDUSTRIJSKO OBLIKOVANJE, 13.30 ŠPORTNI IZZIV, 14.00 PLANET ŠPORT, 18.00 BELOKRANJSKI VEČER ZA ANSAMBLOM TONJA, 20.00 ŠPORT, 22.00 ARITMIJA, 22.30 NAJBOLEŠI FESTIVALI: FESTIVAL ANTHEMS, 23.20 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 23.50 NA LEPŠE, 0.15 BRANE RONČEL IZZA ODDA, 1.50 ZABAVNI INFOKANAL

NEDELJA, 21.10.2012, I. SPORED TVS

6.30 MARIBOR 2012, EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE, 7.00 ŽIV ŽAV, 10.15 ŠAMPION JON, RIS., 10.20 DEDEK V MOJEM ŽEPU, AM. NAN., 10.45 SLEDI, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA: IZZAREVATI RESNICO, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.25 NA ZDRAVJE!, 15.20 MIA IN MIGU, FR. FILM, 17.00 POROČILA OB PETHI, 17.15 SODOBNA DRUŽINA, AM. NAD., 17.40 UGANI, KDO PRIDE NA VEČERJO, 18.40 PRIHAJA NODI, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.05 TITO, ZADNJE PRIČE OPOROKE: SVITANJE, DOK. SER., 21.05 DRUŽINSKE ZGODBE, 22.00 SKRIVNOSTI GLASBE: IZVAJALCI IN DVORANE, DOK. SER., 22.30 VILLAGE FOLK - LJUDJE PODEŽELJA, DOK. SER., 22.40 POROČILA, 23.20 GANĐA, AM. NAD., 0.20 SLOVENSKI MAGAZIN, MOZAIČNA ODDAJA, 0.45 DNEVNIK, 1.10 ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 1.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.05 INFOKANAL

NEDELJA, 21.10.2012, II. SPORED TVS

9.30 SKOZI ČAS, 9.40 GLOBUS, 10.10 ISTRA SKOZI ČAS, DOK. SER., 10.45 SLOVENSKI MAGAZIN, 11.40 GLASBENA MATINEJA: FESTIVAL OKTETOV KRANJ 2012, 12.10 BENJAMIN ZIERVOGEL, SIMFONIČNI ORKESTER RTVS IN UROŠ LAJČIČ, W.A. MOZART: SIMFONIJA ŠT.34 IN KONCERT ZA VIOLINO IN ORKESTER ŠT.3, 13.00 NOGOMET: KVALIFIKACIJE ZA SP 2014, ALBANJA: SLOVENIJA, 15.00 VODNAR, DOKUMENTARNI PORTRET, 16.00 ENKRAT ŠE ZAPOJ ... 3. DEL: ZLATA LETA SLOVENSKE POPEVKE, 17.20 FRANJA, DOK. FILM, 18.55 VEDEŽNIKI, DOK. ODD., 19.50 ZREBANJE LOTA, 20.00 NEDELJSKI IZBOR: FAZIL SAY, ORKESTER SLOVENSKE FIHARMONIJE IN KERI-LYNN WILSON; W.A. MOZART: UVERTURA DON GIOVANNI IN KONCERT ZA KLAVIR IN ORKESTER ŠT.21, 20.55 MARINKO IN LUPETTO, DOK. FELJTON, 21.25 SKRIVNOSTI REKE APAPORIS, DOK. ODD., 22.35 NAD MESTOM SE DANI, KRATKI FILM, 23.00 POROČNIK IN KURAT, KRATKA TV-IGRA, 23.15 ZABAVNI INFOKANAL

PONEDELJEK, 22.10.2012, I. SPORED TVS

6.20 UTRIP, 6.35 ZRCALO TEDNA, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 MIHEC IN MAJA, OTR. NAN., 10.20 IZ POPOTNE TORBE: BARVE, 10.40 RADOVEDNI TAČEK, ODDAJA ZA OTROKE, 10.55 SEJALCI SVETLOBE, OTR. SER., 11.10 DEDEK V MOJEM ŽEPU, AM. NAN., 11.35 SPREHODI V NARAVO, 12.00 POROČILA, 12.05 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 POLNOČNI KLUB, 14.40 MARIBOR 2012, EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 BALL, RIS., 16.00 ZAMETEK, RIS., 16.10 BACEK JON, RIS., 16.15 STUDIO KRIŠKRAŠ, 16.40 BOROV KULTURNI BRLOG, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETHI, 17.15 DOBRA URA, 18.00 INFODROM, 18.05 DOBRA URA, 18.35 RISANKA, 18.45 DOBRA URA,

19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 PISAVE: PORTRET MIRE MIHELJIČ, 23.35 KNJIGA MENE BRIGA, 23.55 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 0.40 DUHOVNI UTRIP, 0.50 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.40 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.10 INFOKANAL

PONEDELJEK, 22.10.2012, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 ZABAVNI INFOKANAL, 10.05 DOBRA URA, 11.30 DOBRO JUTRO, 14.05 NA LEPŠE, 14.35 POST - NOVA OBLIKA ZDRAVLJENJA?, DOK. ODD., 15.25 DRUŽINSKE ZGODBE, 16.15 KAJ GOVORIŠ? = SO VAKERES?, 16.35 TEMPLARJI, DOK. ODD., 17.25 DOBER DAN, KOROŠKA, 17.55 PRAVA IDEJA!, 18.25 TO BO MOJ POKLIC, DOK. SER., 19.00 PO POTEH SLOVENSKE OPERE, DOK. SER., 19.50 ZREBANJE 3X3 PLUS 6, 20.00 NA UTRIP SRCA: ZVEZDE JUTRIŠNJEGA DNE, GLASBENA ODDAJA, 20.50 DEDIŠČINA EVROPE: KRUPP - NEMSKA DRUŽINA: VZPON IN STRAST, NEMŠ. SER., 22.20 OBLJUBA, ANG. SER., 23.40 ARITMIJA, 0.15 ZABAVNI INFOKANAL

TOREK, 23.10.2012, I. SPORED TVS

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 STUDIO KRIŠKRAŠ, 10.35 BOROV KULTURNI BRLOG, 10.40 ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM LIPA, POUČNA NANIZANKA, 10.45 BESEDI NA SLEDI: SIMON GREGORČIČ, 11.20 ČUDEŽNI COPATI, ŠVED. NAD., 12.00 POROČILA, 12.15 PISAVE: PORTRET MIRE MIHELJIČ, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 STUDIO CITY, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 ALEKS V VODI, RIS., 15.50 METKA IN ZVERINKO ZVER, RIS., 16.00 TONI IN BONI, RIS., 16.05 TEO, RIS., 16.15 RIBIČ PEPE, POUČNA NANIZANKA ZA OTROKE, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETHI, 17.15 DOBRA URA, 18.00 INFODROM, 18.05 DOBRA URA, 18.35 RISANKA, 18.45 DOBRA URA, 19.00 DNEVNIK, 19.30 SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 VOLITVE 2012, 21.00 ZVOKI MESTAM., DOK. FILM, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 GLOBUS, 23.35 OTROCI UPORA, DOK. ODD., 0.25 POSEBNA PONUDBA, 0.45 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.00 INFOKANAL

TOREK, 23.10.2012, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 ZABAVNI INFOKANAL, 10.00 DOBRA URA, 11.30 DOBRO JUTRO, 14.20 ARITMIJA, 14.50 MOJA SLOVENIJA, DRUŽINSKI KVIZ, 16.35 MARINKO IN LUPETTO, DOKUMENTARNI FELJTON, 17.00 MOSTOVI - HIDAK, 17.30 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. ODD., 17.55 SKRIVNOSTI GLASBE: IZVAJALCI IN DVORANE, DOK. SER., 18.30 GLASNIK, 18.55 DOK. ODD., 19.50 ZREBANJE ASTRA, 20.00 OČETJE IN SINOVLI, RUS. NAD., 20.45 MUZIKAJETO: GLASBA MADAGASKARJA, 21.15 BAZEN, FR-ANG FILM, 22.55 BRANE RONČEL IZZA ODDA, 0.20 ZABAVNI INFOKANAL

SREDA, 24.10.2012, I. SPORED TVS

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 RIBIČ PEPE: VSI GREMO V SOLO, POUČNA NANIZANKA, 10.30 PRAVLJICE IZ MAVRICE, GLASBENA PRAVLJICA, 10.55 ZLATKO ZAKLADKO: KOSTANJEVA TORTA, POUČNA ODDAJA ZA OTROKE, 11.15 RAČKE, KRATKI FILM, 11.30 POSTREŠJE, IGRANA NANIZANKA, 12.00 POROČILA, 12.05 ZVOKI MESTAM., DOK. FILM, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 TEDNIK, 14.20 GLOBUS, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.40 POLIČAJ ČRT, RIS., 15.50 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETHI, 17.15 DOBRA URA, 18.00 INFODROM, 18.05 DOBRA URA, 18.35 RISANKA, 18.45 DOBRA URA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.05 FILM TEDNA: CIRKUS COLUMBIA, BOS. FILM, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 PRAVA IDEJA!, POSLOVNA ODDAJA, 23.35 GLASBENI VEČER, 0.30 TURBULENCA, 1.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.50 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.15 INFOKANAL

SREDA, 24.10.2012, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 ZABAVNI INFOKANAL, 10.05 DOBRA URA, 11.30 DOBRO JUTRO, 13.50 SOBOTNO POPOLDNE, 16.00 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 16.30 NA VRTU, ODDAJA TV MARIBOR, 16.55 ČRNO-BELI ČASI, 17.15 MOSTOVI - HIDAK, 17.50 GLASNIK, 18.15 EVROPSKI MAGAZIN, 18.30 MARIBOR 2012, EVROPSKA PRESTOLNICA KULTURE, 18.50 JELENK - SVETA GORA STAROVERCEV, IGRANO-DOKUMENTARNI FILM, 19.40 ZREBANJE LOTA, 19.55 ŠPORTNI IZZIV, 20.25 ODBOJKA: LIGA PRVAČOV, 1. KOLO, ACH VOLLEY - UNTERHACHING, 22.25 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 23.00 ALBANEC, ALBANSKO-NEMŠKI FILM, 0.45 ZABAVNI INFOKANAL

ČETRTEK, 25.10.2012, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 ODDAJA ZA OTROKE, 10.20 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 11.05 ODDAJA ZA OTROKE, 11.30 KAKO SEM VIDEL SVET IZPOD MIZE: SLUŽBA, MLAD. NAD., 12.00 POROČILA, 12.05 ČRNO-BELI ČASI, 12.20 PRAVA IDEJA!, POSLOVNA ODDAJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 VOLITVE 2012, 14.20 SLOVENC V ITALIJI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 KRITJI SESTRICI, RIS., 15.55 ROLI POLI OLI, RIS., 16.05 OLIVJA, RIS., 16.15 FIRBCOLOG: MOZAIČNA ODDAJA ZA OTROKE, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETHI, 17.15 DOBRA URA, 18.00 INFODROM, 18.05 DOBRA URA, 18.35 RISANKA, 18.45 DOBRA URA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 VOLITVE 2012, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 OSMI DAN, 23.35 SVETO IN SVET, 0.30 UGRIZNIMO ZNANOST, 0.45 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.55 INFOKANAL

ČETRTEK, 25.10.2012, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 ZABAVNI INFOKANAL, 10.05 DOBRA URA, 11.30 DOBRO JUTRO, 13.50 UGANI, KDO PRIDE NA VEČERJO, 15.45 SLOVENSKI VODNI KROG: BISTRICA, DOK. ODD., 16.10 MUZIKAJETO: GLASBA MADAGASKARJA, GLASBENA ODDAJA, 16.45 MOSTOVI - HIDAK, 17.15 EVROPSKI MAGAZIN, 17.35 UNIVERZA, 18.20 ZREBANJE DETELJICE, 18.30 NOGOMET: EVROPSKA LIGA, MARIBOR: TOTTENHAM, 21.15 PAULOVA ZADNJA POSTAJA, AM. FILM, 22.35 SINOVLI ANARHIJE, AM. NAD., 23.30 ZABAVNI INFOKANAL

OBNOVLJENI VRTEC
NA DOLENJOM SENIKI

»Leko je vesela tista družina, gde se sliši mlaščo žibranje pa leko je vesela tista ves, gde leko mala deca obiskuje lep, obnovljeni vrtec,« je na začetki svojega svetešnjoga guča pravo Žolt Monek, župan Dolenjoga Senika.

Lejpi, sončni zadvečerek je biu, gda so v maloj porabskoj vasnici slovesno prejkdali pa blagoslovili obnovljeni vrtec. Zavolo lejpoga vremena je program leko biu na dvorišči. Po trej himnaj pa pozdravni gučaj smo vidli pa slišali, kak so mlajši veselo

spejvali, plesali pa se špilali madžarski, slovenski pa nemški. Nasmejani obrazi in svetleče oči so pomenili, da so otroci veseli, ka leko odijo v takši lejpi vrtec. V našom vrtci ji mamo 17. Stavba je enkratna, ker mamo na nej dva lejpa barvna kejpa iz pravljic. Tau sta namalale dvej mamice in vse čista za šenki. Vrtec je lepau vred vzet kak venej tak znautra. Pa eške nauvo sobo za telovadbo mamo! Leko smo ponosni na vse tiste, steri so nam tau omogaučili. Finančno je samoupravi pomago eške pejnez z notranjoga ministrstva, steroga so dobili na natečaji. Želimo si, da bi eške dugo dosti mlajšov odlo v naš vrtec, steromi smo dali ime »Pravljčni otok«.

Marija Csató

20. 10. 2012
7. jesenski bazar
na gradu pri Gradu

10.00 - 17.00
PRODAJNA RAZSTAVA IN
PRIKAZI IZDELOVANJA

izdelkov domačih obrti
v živo in v filmih
- gorička vina in jedi
- gorički med, sadje, zelenjava

10.00 - 13.00
PROGRAM SVIT

- pogledjmo v notranjost našega
telesa ter odkrijmo dovolj
zgodaj bolezenske spremembe

11.00 - 12.00 in 14.00 - 15.00
DELAVNICA POLSTENJA
- s Sonjo Kociper Toplak

12.00 - 13.00
DELAVNICA PLETENJA IZ LIČJA
- Pomelaj

14.00 - 16.00
SOKOLI
- Sokolarsko društvo Pomurja

17.00 - 18.00
RAZSTAVA GOB
5. mikološkega srečanja ob EU
Zeleni vezi

Informacije:
Javni zavod Krajinski park Goričko, Grad 191, 9264 Grad
Tel: +386 (0)2 551 88 60; +386 (0)2 551 88 70
+386 (0)51 611 254; +386 (0)31 354 149
+386 (0)2 551 88 63
Fax: park.goriccko@siol.net; vodniki@goricko.info
E: www.park-goriccko.org
W: www.park-goriccko.org

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukić

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;

e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA KLAR d.o.o.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za
javno upravo in pravosodje (KIM) ter Urada RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15
1174 7068 2000 1357 0000 0000,
SWIFT koda: OTPVHUHB